

1313 1ste Beh. af Forst. t. Finantsl. f. Finantsaaret fra 1ste April 1869 til 31te Marts 1870. 1314

Folkeshøiskolerne. Jeg skal slet ikke i dette Dieblit komme ind paa Spørgsmaalet om disse Folkeshøiskoler selv, og om de i den Form, hvori de udbille sig, tilfredsstille det, der kunde ønskes opnaaet. Det skal jeg ganske forbigaae, men jeg troer at burde sige — uden at tale om det almindelige Spørgsmaal, hvorvidt man skal paanøde en Ministre Bevilling — at man derved er kommen ind paa et meget uheldigt Princip. Sætter man Præis paa Folkeshøiskoler, saa bør man lade dem staae frit og selvstændigt. Man kan give dem et Tilskud, men man bør ikke blande sig ind i deres Bestyrelse. Men jeg troer nu, at der ikke er Noget, der kan være mere forkeert, end at man giver Stipendier og Understøttelser til Elever i Skoler, som man ikke bestyrer, og ved hvilke man altsaa slet ikke kan controlere Anvendelsen af disse Midler, eller i hvis Bestyrelse man, hvis man vil controlere Anvendelsen, kommer til at blande sig ind paa en utilbørlig Maade. Man kunde snarere, om man fandt det rigtigt, forøge det directe Tilskud til Skolerne og saa overlade til Skolerne selv enten at tilstaae liberalere Betingelser i det Hele for Eleverne eller at begunstige enkelte fattige Elever. Jeg troer imidlertid, at det overhovedet vil være rigtigere at overlade Fremmet af denne Sag til den Befolkning, der paa ethvert Sted slutter sig til Folkeshøiskolerne, og at bevilge et Statustilskud just til Stipendier ved dem, det anseer jeg for at være Noget, der aldeles vil forrykke disse Skolers Stilling til Staten.

Jeg ønsker altsaa at erfare, om der fra Regjeringens Side paatænkes stillet Endringsforslag her i Thinget angaaende de Forandringer, der ere foretagne i Finantslovsforslaget i det andet Thing i Henseende til Sædtillæget ved Theatret, i Henseende til Statens Tilskud til Seminariefonden og i Henseende til den givne Bevilling til Understøttelse af trængende Elever ved Folkeshøiskolerne. Jeg har allerede sagt, at jeg ikke nu vil gaae ind paa det Resultat, der er fremkommet med Hensyn til Marineen; men der er dog en Bevilling til samme, som jeg ligeledes i Forbigaaende skal omtale. Det

forekommer mig nemlig, at det er høist uheldigt, at der ved Siden af den Bevilling, som er givet til Bygning af et større Pantserstib, er vedblevet at figurere et Beløb til en Skonert, hvis Betydning i Rækken af vort marittime Forsvaretsvesen er mig overordentlig uklar.

Ordf: Den ærede 1ste Landstingsmand for 10de Kreds (Sjæsen) berørte i sit Foredrag det Duffelige i, at Havnene ved Helsingør og Frederikshavn kunde blive overdragne til de vedkommende Byer. Jeg antager ikke, at han gjorde dette af særlig Omhu for de paagældende Communer, men derimod fordt han troede, at det vilde være til Gavn med Hensyn til de finantstille Forhold, at disse Havne ikke mere vare under Regjeringens Bestyrelse. Jeg har nu egentlig ikke nogen Grund til at antage, at Regjeringen vil være tilbøielig til at overdrage Helsingørs Havn til denne By. Den nævnte Havn staaer tilbogs i Anledning af de Reparationer, der have fundet Sted af den i Aarene 1825—27 og 1859—63, for over 400,000 Rd., og den afgiver naturligtvis med Fradrag af Udgifterne i aarlig Indtægt for Statskassen et Beløb af over 10,000 Rd. Jeg har ikke særlig Grund til at antage, at Regjeringen vilde foretage en saadan Overdragelse, da den naturligtvis kun vilde kunne ssee uden noget Bedelag fra Communens Side, thi paa at give et Bedelag for Havnen vilde der fra Communens Side ikke kunne tænkes. Men selv om der var Spørgsmaal om, at Regjeringen ønskede at foretage en saadan Overdragelse, saa troer jeg dog at maatte fremhæve, at Kommunen vistnok vilde betænke sig paa at overtage Havnen. Helsingørs Havn er bygget af Pæleværk, og en Deel af dette Pæleværk er angrebet af de saakaldte Pælevorme. Den nævnte Bygningsmaade giver derfor jævnlig Anledning til betydelige Reparationer; der har saaledes i Anledning af en Udstyrning af en Deel af Bølværket i Aaret 1867—68 maattet foretages en Reparation, som kostede over 6,000 Rd. Derfor Byen etede Havnen, vilde den